

HUKUK BÜLTENİ

AB YAPAY ZEKÂ YASASININ TELİF HAKLARINA BAKIŞI

Avrupa Parlamentosu tarafından Yapay Zekâ Yasası 13 Mart 2024 tarihinde onaylandı. Yapay Zekâ Yasası, telif haklarına doğrudan müdahale etmese de yapay zekâ sağlayıcılarına belirli yükümlülükler getirerek telif hakları ihlallerini önlemeyi amaçlamaktadır. Yasaya göre yapay zekâ sağlayıcıları, teknik dokümantasyonu hazırlamak, güncellemek ve yetkili kurumlara sunmak gibi yükümlülüklerle karşı karşıyadır.

Ayrıca, yapay zekâ modellerinin eğitimi için kullanılan içeriği kamuya açık hale getirmek zorundadırlar. Bu yükümlülükler, telif haklarına saygılı davranılmasını ve yapay zekâ tarafından üretilen içeriğin şeffaf bir şekilde işaretlenmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Yasanın, yapay zekâ teknolojilerinin kullanımını düzenlemek ve üçüncü tarafların haklarını korumak için önemli bir adım olduğu düşünülmektedir. Ancak, yapay zekâ tarafından üretilen içeriğin eser niteliği ve telif hakları konusunda detaylı mevzuatın olmaması, bu konuların gelecekteki yasal süreçlerle şekilleneceğini göstermektedir.

BU SAYIDA

AB YAPAY ZEKÂ YASASININ TELİF HAKLARINA BAKIŞI

FTC'DEN REKABET ETMEME YÜKÜMLÜLÜĞÜNE DAİR ÖNEMLİ KURAL

KAMU KURUMSAL RİSK YÖNETİMİ REHBERİ YAYIMLANDI

2023 TÜRKİYE FİNTEK EKOSİSTEMİ DURUM RAPORU

İZİN VER YA DA ÖDE MODELİ EDPB TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLDİ

FTC'DEN REKABET ETMEME YÜKÜMLÜLÜĞÜNE DAİR ÖNEMLİ KURAL

Bilindiği üzere işçilere uygulanan rekabet etmeme yükümlülüğü; işçilerin yeni bir işe girmesini veya yeni bir iş kurmasını engelleyen sözleşme koşullarının dayatıldığı yaygın bir uygulamadır. Nitekim, rekabet etmeme yükümlülüğünü içeren anlaşmalar genellikle işçileri istifa etmek istedikleri bir işte kalma durumunda bırakır veya önemli zararlarla karşı karşıya kalmalarına sebep olur. Bu zararlar ise şu şekilde açıklanabilir:

- Daha düşük maaşlı bir alana geçmeye zorlanmak,
- Yer değiştirmeye zorlanmak,
- İş gücünden tamamen ayrılmaya zorlanmak,
- Maliyetli hukuk mücadeleleriyle karşı karşıya kalmak.

Halihazırda ise Amerika'da yaklaşık 30 milyon işçi söz konusu anlaşmalara tabidir.

ABD Federal Ticaret Komisyonu ("FTC") ise, rekabet etmeme yükümlülüğünü içeren anlaşmaların, işçilerle işverenler arasında verimli eşleşmeyi engelleyerek iş gücü piyasalarındaki rekabet koşullarını olumsuz etkilediği kanaatine varmıştır. Komisyon yine aynı şekilde rekabet etmeme yükümlülüğünü içeren anlaşmaların, yeni iş kuruluşunu ve inovasyonu engelleyerek ürün ve hizmet piyasalarındaki rekabet koşullarını olumsuz etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Açıklanan sebeplerle FTC, rekabet etmeme yükümlülüğüne karşı adeta önlem niteliinde bir kural çıkarmıştır. Bu kural doğrultusunda işverenler için aşağıda yer alan hususlar yasa dışı hale getirilmiştir:

- Bir işçiyle rekabet yasağına girmek veya girmeye çalışmak,
- Bir işçiyle rekabet yasağını sürdürmek,
- Belirli koşullar altında bir işçiye rekabet yasağına tabi olduğunu belirtmek.

FTC'nin yeni kuralına göre kuralın yürürlüğe girdiği tarihten sonra çoğu işçi için mevcut rekabet etmeme yükümlülüğünü içeren anlaşmalar artık uygulanabilir olmayacak ve işçilerin sadece %0.75'ini temsil eden üst düzey yöneticiler için olan rekabet etmeme yükümlülüğünü içeren anlaşmalar geçerli kalabilecektir. Ancak işverenlerin, üst düzey yöneticileri de kapsayacak şekilde yeni rekabet etmeme yükümlülüğünü içeren anlaşmaları yapması veya uygulamaya çalışması yasaklanmıştır.

2023 TÜRKİYE FİNTEK EKOSİSTEMİ DURUM RAPORU

Türkiye Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi tarafından 2023 Türkiye Fintek Ekosistemi Durum Raporu yayımlandı.

Raporda belirtildiği üzere 2023 sonu itibarıyla 696'sı aktif ve toplamda 822 adet fintek kuruluşu Türkiye'de faaliyet göstermektedir. Ayrıca önümüzdeki dönemlerde açık bankacılık, servis bankacılığı, gömülü finans gibi konularda yapılacak düzenlemelerin ülkedeki fintek sayısını arttırması ve fintek ekosistemini geliştirmesi planlanmaktadır.

2023 yılında mevzuatsal gelişmelerde öne çıkan konular ise aşağıdaki gibidir:

- Tüzel kişiler için kimlik tespit kriterlerinin belirlenmesi ve hükümlerin belirlenmesi,
- Dijital cüzdan tanımlarının mevzuata dahil olması,
- Birlikte çalışabilir kart saklama hizmetinin lisansa tabi olması.

KAMU KURUMSAL RİSK YÖNETİMİ REHBERİ YAYIMLANDI

Hazine ve Maliye Bakanlığı, 5 Nisan 2024 tarihinde "Kamu Kurumsal Risk Yönetimi Rehberi"ni yayımlamıştır. Bu rehber, ilgili mevzuatına göre stratejik plan hazırlamak zorunda olan idarelere yönelik olarak hazırlanmıştır.

Rehberde, risk ve kurumsal risk yönetimi kavramları tanımlanmış, idarelerde etkili bir kurumsal risk yönetimi metodolojisinin oluşturulması için uygulanması gereken adımlar belirtilmiş ve bu metodolojinin uygulanmasındaki rol ve sorumluluklar açıklanmıştır. Rehberde ayrıca, idarelerin faaliyet ve görev alanlarından esinlenerek oluşturulmuş ve söz konusu idareler için bağlayıcı olmayan örneklerle de yer verilmiştir.

İZİN VER YA DA ÖDE MODELİ EDPB TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLDİ

Büyük çevrimiçi platformlarının “izin ver ya da öde” modeline ilişkin Hollanda, Norveç ve Hamburg Veri Koruma Otoriteleri tarafından sunulan görüş talebi, Avrupa Veri Koruma Kurulu’na (“EDPB”) iletildi. Talep üzerine, davranışsal reklamcılık amacıyla kişisel verilerin işlenmesine yönelik ilgili kişilerden alınan açık rıza, EDPB tarafından GDPR bağlamında değerlendirildi.

Görüş kapsamında kişilerin hizmetlerden faydalanmak için ücret ödemek veya kişisel verilerinin işlenmesine izin vermek zorunda bırakıldığı “izin ver ya da öde” modelinin, açık rıza kavramı bakımından birtakım riskler ve sorunlar barındırdığı belirtilmektedir. Bu modelin, GPDR’ın 5. maddesinde düzenlenen temel ilkelere her halükarda uyumlu olması gerektiği, ilgili kişilerden alınacak rızanın ise belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirmeye ve özgür iradeye dayalı bir rıza olması gerektiği ifade edilmektedir.

Dolayısıyla, kişiler açık rıza verirken mutlaka özgür irade sahibi olmalıdır. EDPB ise; ücretin yüksek tutarda belirlendiği, öne çıkan bir hizmetten kişilerin mahrum kaldığı, profesyonel ağlara erişim eksikliği, içerik veya bağlantıları kaybetme riski gibi olumsuz sonuçlara maruz kalma riskinin bulunduğu durumlarda kişilerin özgür iradesiyle karar veremeyeceğini ifade etmektedir. EDPB, ilgili kişilerden alınan açık rızaların GDPR’a uygun olabilmesi için, hizmetin “eşit nitelikte” bir alternatif ile kullanıcılara sunulması gerektiğini belirtmektedir. Bahse konu alternatifin ise ücretsiz olması ve davranışsal reklamcılık amacı taşımaması gerektiği ayrıca vurgulanmaktadır. Bu doğrultuda daha az kişisel veri işlemeli veya hiç işlememelidir.

Bununla birlikte, rızanın özgür iradeye dayanıp dayanmadığının tespit edilebilmesi için; platformların pazardaki konumları, ilgili kişilerin hizmete ne ölçüde güvendiği ve hizmetin ana kitlesi gibi kriterlerin dikkate alınarak, ilgili kişiler ile platformlar arasında bir güç dengesizliği olup olmadığının duruma göre değerlendirilmesi tavsiye edilmektedir. Son olarak, Veri Koruma Hukuku bağlamında bahse konu modele ilişkin EDPB tarafından kılavuzlar paylaşılacağı bilgisi eklenmektedir.

